

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

verslag

Overleg vertegenwoordigers Ring 1 met de Inspectie van het Onderwijs

Vergaderdatum en -tijd

6 oktober 2021, 10:00u - 12:00u

Vergaderplaats

Webex (online)

Aanwezig

AOB, AVS, CNV Onderwijs, LAKS, MBO Raad, Ouders & Onderwijs, PO Raad, VO Raad, Inspectie van het Onderwijs

Vergaderpunten

1. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering.

Er wordt stilgestaan bij het overlijden van de directeur Kennis van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) begin september 2021. De inspectie meldt dat veel taken inmiddels tijdelijk belegd zijn bij andere medewerkers. De directeur Rekenschap/ Juridische Zaken van de Inspectie neemt tijdelijk de functie van directeur Kennis waar.

Agenda

Er zijn geen aanvullingen op de agenda. De inspectie licht toe waarom de agenda beknopt is. In het vorige Ringen-overleg werden een aantal suggesties gegeven voor de agenda, namelijk de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek van de inspectie en het advies van de Onderwijsraad over extern toezicht. Echter zijn de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek nog niet beschikbaar en is het advies van de Onderwijsraad uitgesteld tot eind van het jaar. Een volgende keer kunnen deze onderwerpen wel geagendeerd worden.

Ouders & Onderwijs geeft aan dat ook het onderwerp instrumentarium als suggestie was gegeven en dacht dat dit om het interne instrumentarium van de inspectie ging. De inspectie licht toe dat deze suggestie voornamelijk was ingegeven om een toelichting te geven op het wetsvoorstel bestuurlijk instrumentarium. Dit wetsvoorstel ('Wet uitbreiding bestuurlijk instrumentarium onderwijs') is inmiddels ingediend. In sommige situaties is het huidige instrumentarium niet toereikend als het gaat om de snelheid van ingrijpen. Dit wetsvoorstel moet hierin voorzien, ook met bepaalde casuïstiek in gedachten. Er is ook een relatie met het eerder genoemde advies van de Onderwijsraad (extern toezicht) en het advies dat gisteren is gepubliceerd (Grenzen stellen, ruimte laten – over de vrijheid van onderwijs).

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

Mededelingen

De AVS heeft een vraag over het verslag van de vorige keer en de rol van de inspectie rond onderwijsresultaten. Dit komt aan de orde bij het bespreken van het verslag.

De voorzitter van de AVS is voor de laatste keer aanwezig bij het Ringen-overleg vanwege de overstap naar een andere functie.

CNV Onderwijs noemt het rapport over artikel 23 dat gisteren is uitgebracht door de Onderwijsraad. In een interview hierover met de voorzitter van de Onderwijsraad staat:

“De Onderwijsinspectie moet volgens de Onderwijsraad niet te terughoudend zijn om aangifte te doen tegen een school als burgerrechten in het geding zijn”.

CNV Onderwijs vraagt of de inspectie hier op korte termijn iets mee gaat doen. De inspectie antwoordt dat het advies zorgvuldig zal worden bestudeerd. Het is aangeboden aan de ministers, daarna volgt een beleidsreactie van de opvolgers van de huidige ministers. Daarnaast bekijkt de inspectie het advies ook intern, ook aan de hand van eerdere ervaringen. De PO Raad merkt op dat dit onderwerp ook interessant is voor Ring 2.

De voorzitter komt terug op een eerder gemaakte afspraak voor de indeling van de Ringen-overleggen in 2022. Het voornemen is om de overleggen in februari en oktober op directieniveau te houden en het mei-overleg op beleidsmedewerkersniveau. Het voorstel is nu om dit om te draaien en het overleg voor beleidsmedewerkers in februari te doen. Dit heeft te maken met de actualisatie van de onderzoekskaders; deze moeten in mei worden vastgesteld in de Ringen.

De voorzitter roept de deelnemers ook op om thema's te agenderen in de Ringen.

De VO Raad vraagt of het mogelijk is om een 'sneak preview' te krijgen van de uitkomsten van het Covid-19 onderzoek. De inspectie geeft aan dat dit ingewikkeld is, per sector zijn er veel verschillende resultaten en er zijn verschillende regimes gevoerd.

De hoofdlijn is dat de cognitieve achterstanden mee lijken te vallen en dat met name oudere leerlingen en studenten problemen hebben qua welbevinden. In die groep zijn veel problemen te zien met betrekking tot motivatie. Daarnaast is er een hoge werkdruk geweest onder het personeel, er is veel van ze gevraagd. Volgende week worden factsheets gepubliceerd met de rode draden uit het onderzoek.

De AOb vraagt op welke datum publicatie is voorzien. Verder is de vraag of de sociaal emotionele problemen van de oudere leerlingen/studenten vo/mbo alleen met schoolsluiting te maken hebben of ook met andere sluitingen in de samenleving. Het is ingewikkeld om dit goed te duiden. De inspectie meldt dat publicatie op 12 oktober is gepland. De interviews die

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

zijn afgenomen zijn gericht op betrokkenen in het onderwijs, maar uiteraard hebben ook zaken buiten de school impact op het welbevinden. Het onderzoek richtte zich op wat er in de school gebeurde.

1a. Conceptverslag overleg Ring 1 d.d. 18 mei 2021

De AVS heeft een vraag over pagina 2 van het verslag, onderaan. Hier wordt gerefereerd aan mogelijke gesprekspunten voor de Ringen; is dit algemeen bedoeld of heeft het alleen betrekking op de Staat van het Onderwijs, of wellicht het Nationaal Programma Onderwijs? De PO Raad geeft aan dat dit alleen om de Staat van het Onderwijs gaat. Er zijn verder geen opmerkingen op het concept-verslag.

1b. Activiteiten Programma Basisvaardigheden

De inspectie geeft een toelichting op de activiteiten die zij van plan is uit te voeren voor het programma basisvaardigheden. Naar aanleiding van de bevindingen in de Staat van het Onderwijs is een meerjarig onderzoeksprogramma opgezet voor het volgen van de basisvaardigheden. Het betreft een bovensectoraal project met meerdere deelprojecten. Naast taal en rekenen wordt gekeken naar burgerschap (sociaal-maatschappelijk). De bedoeling is om ontwikkelingen te volgen via deelprojecten. Ook wordt een koppeling gemaakt met het instellingstoezicht, het komt ook terug in de gesprekken bij de vierjaarlijkse onderzoeken. Bijvoorbeeld via een kwalitatief gesprek en mogelijk gelinkt aan de standaarden. Het heeft dus de aandacht van de inspectie.

Er is onlangs in het kader van dit programma een podcast burgerschap gemaakt, deze is gisteren gepubliceerd. Het doel is om via deze weg uit te leggen hoe de inspectie naar burgerschap kijkt. Een link naar de podcast wordt rondgestuurd.

De PO Raad is blij met de brede definitie van basisvaardigheden. Echter blijkt in het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) dat het nog ontbreekt aan goede meetmogelijkheden. Het zou mooi zijn om het NPO te gebruiken om meetinstrumenten te ontwikkelen.

De inspectie geeft aan dat dit thema intern ook de aandacht heeft, onder andere via een werkgroep. Er wordt ook gekeken naar meetbaarheid; een inhaalslag is nodig.

De PO Raad stelt dat het lastig is om het sociaal welzijn van kinderen goed te meten; het is goed om hier onderzoek naar te doen en na te gaan hoe we dit goed in beeld kunnen brengen.

De AVS merkt op dat 'meetbaar' en 'merkbaar' kwetsbare begrippen zijn. Bij burgerschap moet goed gekeken worden naar het merkbare. De inspectie merkt op dat de burgerschapsopdracht deels wel meetbaar is, bijvoorbeeld qua aanbod.

2. Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

De inspectie geeft een toelichting op haar rol met betrekking tot het NPO;

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

hierover zijn vragen gekomen uit het veld. Op dit moment worden hier geen aparte activiteiten zoals themaonderzoeken voor opgezet. De inspectie richt zich in de vierjaarlijkse onderzoeken op de kwaliteit van het onderwijs, het NPO zal daarin vanzelf aan bod komen in de gesprekken. Een andere vraag is welke inzichten de inspectie heeft. Er lopen vanuit OCW momenteel verschillende onderzoeken, waaronder monitoren en een effectmeting. Dit laatste kan pas achteraf (wat was het effect van het NPO?). Binnen deze belasting wil de inspectie geen aparte onderzoeken doen, eerst wordt via de reguliere onderzoeken gezien hoe het NPO tot uiting komt.

CNV Onderwijs vraagt hoe de inspectie aankijkt tegen het idee van de kwaliteit die men met elkaar probeert te bewerkstelligen. Kijkend naar scholen aan de onderkant, hoe wordt dan aangekeken tegen bijvoorbeeld interventies? Oftewel: hoe zorgen we ervoor dat de kwaliteitsimpulsen er echt komen. De inspectie antwoordt dat zij de volgende elementen meeneemt in haar gesprekken: op welke basis zijn keuzes gemaakt op een school en is dat wel de juiste keuze? Wat is de onderbouwing en heeft de school het idee dat er effect is?

CNV Onderwijs merkt op dat OCW ergens in de komende twee jaar het effect monitoren. Echter maken scholen misschien ook keuzes op basis van omstandigheden zoals de arbeidsmarkt. Er kan ook een moment komen dat blijkt dat een bepaalde keuze niet heeft geholpen en bijstelling behoort. De inspectie geeft aan dat het onderzoekskader heel geschikt is om in kaart te brengen of een interventie effect heeft. Er wordt daarbij gekeken naar de opbrengsten voor de leerling. En ook bij een bewezen effectieve interventie hangt de effectiviteit af van de toepassing ervan; dit bepaalt het effect op de leerlingen. Kortom: de inspectie heeft met de onderzoekskaders een goed instrument om zicht te houden op de ontwikkeling van de opbrengsten voor leerlingen.

De AOb gaat in op de opmerking van de inspectie over mogelijk verkeerd uitgevoerde interventies. De bonden hebben benadrukt: betrek het personeel bij het maken van de keuzes rondom de NPO-gelden. De AOb vraagt of de inspectie hier op gaat letten; er is immer een specifieke opdracht gegeven. De inspectie heeft begrip voor deze vraag maar vindt het ook belangrijk om geen zaken dubbel gaan doen. Omdat OCW bij de monitoring ook het proces betreft is besloten dat de inspectie hier niet apart naar gaat kijken.

De AOb vraagt hierop of OCW ook de scholen ingaat en gesprekken voert met bijvoorbeeld de MR en docenten, of dat het alleen op papier wordt onderzocht en afhankelijk is van signalen van de bonden. De inspectie antwoordt dat deze vragen zeker gesteld zullen worden, ook in gesprekken met inspecteurs. Er komt echter geen vinklijst. Als de inspectie ziet dat bijvoorbeeld personeel niet goed betrokken wordt zal daarop worden doorgevraagd, dit wordt echter niet gestandaardiseerd omdat OCW het al doet. Wanneer er uit de gesprekken opmerkelijke

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

bevindingen naar voren komen stelt de inspectie haar werkwijze mogelijk bij. Vragen over kwaliteitszorg komen hoe dan ook aan bod, ook met betrekking tot het NPO.

De VO Raad merkt op dat scholen in de lead zijn en besturen wat terughoudendheid laten zien; dit betekent ook iets voor de gesprekken die de inspectie met besturen heeft. Er is een expliciete verantwoordelijkheidsverdeling gemaakt, dit is een belangrijk aandachtspunt.

Over het vervolg meldt de inspectie dat dit onderwerp belangrijk is om te blijven agenderen; de inspectie houdt de deelnemers graag op de hoogte. De voorzitter stelt voor om het onderwerp ook in februari te agenderen.

De AVS heeft nog een vraag gesteld in de chat: "bij agendapunt NPO, maar ook breder: inmiddels weten we ook dat het slechte binnenklimaat invloed heeft op leren (en nog extra in tijden van corona). Wat doet de inspectie met de gegevens hierbij op de impact van leren?". De inspectie antwoordt dat dit synchroon wordt meegenomen en dat hier binnen de inspectie apart onderzoek naar wordt gedaan.

3. Rondvraag en sluiting

Oproep inspectie m.b.t. estafette Staat van het Onderwijs 2022

Voor de Staat van het Onderwijs 2021 is vorig jaar gewerkt met een drieluik: publicatie, estafette en congres. Deze formule werd goed gewaardeerd en daarom wil de inspectie deze voortzetten, ook om van agenderend naar meer stimulerend te gaan. In het Ringen-overleg van mei is deze opzet geëvalueerd, de uitkomsten hiervan waren:

Wens om de embargo-versie eerder uit te brengen; dit jaar worden de embargo-gesprekken daarom eerder georganiseerd.

De estafette werd als 'te vrij' ervaren, de effectiviteit was minder. Daarom vraagt de inspectie de Ringen-deelnemers of er belangstelling is om op strategisch niveau mee te denken en de estafette vorm geven. Hiervoor wordt een bijeenkomst georganiseerd. Aanmelding hiervoor loopt via de secretaris van het Ringen-overleg.

De PO Raad is blij met deze samenvatting; het doorgeven van het estafette-stokje is een belangrijk extra aspect; hoe krijgen we het verder? Denk bijvoorbeeld aan een meerjarenagenda. De PO Raad denkt hier graag over mee. De inspectie merkt op dat dit past bij de meerjarenaanpak basisvaardigheden; een meerjarige aanpak in plaats van een jaarlijkse 'bom'.

De MBO Raad merkt naar aanleiding van de drieslag op: er is een aanbieding en daarna een congres, let op dat er niet twee 'conferenties' worden georganiseerd. Dezelfde mensen komen niet twee keer. Hou

Datum

December 2021

Onze referentie

30511262

bijvoorbeeld de aanbieding in klein gezelschap en maak het congres daarna groter. De inspectie geeft aan dat er afgelopen jaar een klein gezelschap was bij aanbieding maar dat er digitaal veel aanwezigen waren, en daarna ook bij het congres. Beide events kenden dus een grote aanloop. Deze opmerking kan worden betrokken in de gesprekken over de vormgeving.

In de chat werden over dit onderwerp nog de volgende opmerkingen gegeven:

AVS: Blijft ook de vraag hoe de 'andere' staten een plek krijgen in de estafette.

Ouders & Onderwijs: Mag ik nog een keer de suggestie doen om e.e.a. na schooltijd te organiseren?

AVS: Blended ook zeker goede optie voor aanwezigheid.

Overige onderwerpen

Ouders & Onderwijs meldt dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een onderzoek doet naar de persoonsgegevens van leerlingen, hierin wordt weinig aandacht besteed aan de rol van de inspectie. Het is onduidelijk wat de rol is van de AP en de inspectie in dit onderwerp. Het lijkt Ouders & Onderwijs goed dat de inspectie hierbij aanhaakt. De inspectie dankt Ouders & Onderwijs voor dit signaal, dit was nog niet bekend. Het wordt intern meegenomen. Ouders & Onderwijs geeft aan volgende week een gesprek te hebben met de raden waarbij het conceptrapport wordt besproken en brengt de AP en de inspectie graag bij elkaar.

De voorzitter dankt de aanwezigen voor de inbreng en sluit de vergadering.